

Ziek van verliefdheid

-

De ziekte *amor hereos* in middeleeuwse kunst

Naam	Judith Herngreen
Studentnummer	0478210
Datum	14 juni 2011
Docent	Kathleen Nieuwenhuisen
Onderzoekswerkgroep II	<i>Het menselijk lichaam in de middeleeuwen</i>

Voorwoord

Deze scriptie is geschreven in opdracht van de Universiteit Utrecht in het kader van de onderzoekswerkgroep *Het menselijk lichaam in de middeleeuwen*, gedoceerd door Kathleen Nieuwenhuisen. Het hoofdthema van deze werkgroep werd onderverdeeld in subthema's. Als uitgangspunt voor deze scriptie is gekozen voor het subthema liefde en lust. Binnen dit thema is een onderzoek tot stand gekomen met als doel verliefdheid als ziekte in afbeeldingen te belichten.

Dit onderzoek is in verschillende onderzoeksinstituten van Nederland uitgevoerd, zoals het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD), de Koninklijke Bibliotheek (KB) en in de bibliotheek van de Universiteit Utrecht (UU). Daarbij zijn er meerdere middeleeuwse databases via de website van de UU geraadpleegd. Voor het gebruik van afbeeldingen uit middeleeuwse verluchte handschriften is er dankbaar gebruikgemaakt van de online databases van de KB, The British Library en de Bibliothèque nationale de France.

Judith Herngreen, 14 juni 2011

Universiteit Utrecht

Afbeelding titelpagina

Lancelot ziek van verliefdheid, Frans, 15e eeuw, *Lancelot du Lac*, Ms 111, fol. 71v

Inhoudsopgave

Inleiding	1	
Hoofdstuk 1	<i>Amor hereos</i> in medische traktaten	
1.1	Ziekte in de middeleeuwen	2
1.2	De ziekte <i>amor hereos</i>	3 - 4
1.3	Constantinus Africanus, <i>Viaticum</i>	5
1.4	Gerard du Berry, <i>Super Viatico Constantini</i>	5 - 6
1.5	Egedius, <i>Glose Super Viaticum</i>	7
1.6	Petrus Hispanus, <i>Questiones Super Viaticum</i>	7 - 8
1.7	Bona Fortuna, <i>Tractatus Super Viaticum</i>	9
1.8	<i>Amor hereos</i> in middeleeuwse kunst	10 - 11
Hoofdstuk 2	<i>Remedia amoris</i>	
2.1	Remedies in medische traktaten	11 - 13
2.2	<i>Remedia amoris</i> in middeleeuwse kunst	13
Hoofdstuk 3	<i>Quinque lineae amoris</i>	
3.1	De vijf stadia van verliefdheid	14
3.2	<i>Quinque linea amoris</i> in middeleeuwse kunst	14 - 15
3.3	<i>Amor hereos</i> in de Eneasroman van Hendrik van Veldeke	15
3.3.1.	Dido & Aeneas	16
3.3.2.	Lavinia & Aeneas	16 - 17
Conclusie	18	
Literatuur	19	
Afbeeldingen	20 - 31	
Verantwoording afbeeldingen	32	
Bijlage: teksten uit medische traktaten	33 - 35	